

dovolj ost v naši državi.

Ali bomo se verjeli političnim zapeljivcem in njihovu časopisju, ko vidimo takšna dejanja? Zbirajmo se vsi pod zastavo Slovenske ljudske stranke, ozir. Kmetijske zveze, ki hoče urediti šolstvo in državo tako, da bo ljudstvo odločevalo, služabniki ljudstva pa služili in ubogali. Naše ljudstvo plačuje, naše ljudstvo je tudi zrela, da si gospodari in odločuje! Proč z vsemi, ki ljudske pravice kratijo ali pa molčijo, in jih ne branijo!

Ima vremena —

nema vremena — je še čas — ni časa — to čuješ v državnih pisarnah od najvišje pa do najnižje, kadar se pa ljudstvu naložijo kaka bremena, tedaj je pa — odmah — takoj. Če oblastniki tebi velijo: daj, tedaj se pravi to — takoj, če pa ti od njih nekaj želiš ali prosiš, ti pa odgovorijo, da je za to še dovolj časa ali pa, da sploh nima jo časa za tvoje zadeve.

Te krljate besede: odmah, nema vremena, ima vremena, so igrane tudi v tem letu naše državne uprave zelo veliko vlogo. razne ogromne davke in druga bremena so nam navaliли takoj — odmah, z objubljenimi socialnimi in kulturnimi uredbami pa še sedaj odlašajo, — ker ni časa, — nema vremena.

Celo leto so obetali, da bodo zmanjšali število uradnikov, imeli pa niso za to pripravne prilike in pravega časa, tako da smo baš sedaj dosegli strahovito množico, da pride na vsakih 140 prebivalcev brez razlike spola, po eden uradnik. Povsod so objubljeni zmanjšanje z ozirom na ogromne upravne stroške, niso pa našli za to, pravega časa in tako so vsi ministrski proračuni kakor smo že zadnje poročali, strahovito narastli.

Pred dobrimi dvema leti so koletovali denar in odtegnili 20%, potem pa vrnitev tega odtegljaja neprestano obetali. Z zadnjo, prav trdno objubo je prišlo „Jutro“ od 15. oktobra, ki je v svoji svoji vladni izvirnosti zatrdilo, da se začne izplačevanje takoj s početkom novembra. November je minil, leto je pri kraju, za izplačilo pa še vedno ni in tudi ne bo pripravnega časa.

Sto in sto umazanih spletk in prevar so zakrivali razni upravni organi v tem času, proti vsemu, kar je prodrl v javnost, so se obetale preiskave, ki se pa sploh nikdar ne izvršijo, ozir. nikdar ne izkažejo s kakim izidom.

Gotovo je pa to, da oblastniki, ki so se sami proglasili za državo, z največjo naglico vse ukrepajo, kar služi v povečanje njih moči in oblasti in ne smemo se nadati, da bi pustili v svojih nakanah. Danes so še precej trdno prepričani, da je še dovolj časa za samovoljno gospodarstvo, bliža se pa prav naglo čas, ko bodo široki narodni sloji spregledali ter spregovorili odločno besedo v svoji državi.

Darujte za Tisk. dom!

Silver je bil bled ko stena. Oči je izbutil od jeze in srda. —

Iztresel je pepel iz pipe. „Pobotajmo se!“ Dajte mi roko!“ je vzkljnil.

„Jaz ne!“ je odgovoril kapitan. „Kdo mi da roko —?“ je zakričal v klič.

Nobeđen se ni genil. Med ostudnimi psokami se je vzper ob steni po koncu na svojo eno nogo in se naslonil na berglo.

Nato je pljunil v studenec. „Tule —!“ je vzkljnil. „Takole mislim o vas!“ — Preden bo minila ura, vam bom zakuril v tej koči, da vam bo vroče, kakor v krušni peč!

E, le smejte se, le smejte se! Preden bo minila ura, se bodele drugače smejali!“

In z grdo kletvico je odšepal, se spotaknil in padel v pesek, se zopet spravil na nogo in moč z belo zastavo mu je pomagal preko plota. —

Trenutek pozneje je izginil med drevjem.

XXI.

Pazljivo je zrl kapitan za njim in ko je izginil, se je obrnil v kočo. — Nobenega ni našel za svojega me-

Dobro znamenje.

Gospoda, ki živi na kmetih in gloda na narod od zgoraj navzdol iz svojega gosposkega stališča, izraža večkrat svoje začudenje nad mislenjem našega preprostega človeka. Vse se ji zdi nekako čudno in nenaravno, kmet postaja samozavesten in nima več tiste slepe pokorščine pred gospodo. Začel je misliti s svojo glavo in gospod se temu zelo čudi.

Neki gospod iz obmejnega okraja pride v mesto ter se razgovarja s svojim znancom: „Veste, naš ljudje so postali nekako čudni. Sicer je res, da imajo zelo težko življenje, celo te nesrečne Wranglovce imajo na vratu, a čudno se mi zdi to, da se tako malo obračajo do mene. Prej so mi potožili ter me povpraševali v vsaki malenkosti, sedaj pa ne več. Ostali so kakor poprej uljudni, ne vidijo pa v meni nikake merodajne osebe. Pri volitvah in ob raznih drugih prilikah javnega življenja sem jih skušal pripraviti za to in ono, možje so me sicer lepo poslušali, nazadnje pa dejali: „Vse to je res prav lepo, gospod! V imate svoje lastno mnenje, mi pa svoje in vsak naj napravi po svoje.“

Mnogo čitajo. Zanimajo se in vedo za skrbi, o katerih bi si človek mislil, da sploh ne morejo v kmečko glavo. Tako vam vedo o raznih državnih izdatkih, o ministrskih plačah, o finih cigareтах, katere dobijo ministri za sion, o raznih zadevah, ki so daleč od kmečkega obzorja, z eno besedo: vse vedo, kar bi jim poprej nikdar ne bil prisodil.“

Mestni znanec tega gospoda menda o praktični gosposki politiki ni imel dovolj pojma, zato je pa dejal, da je to dobro in koristno, češ, narod ima pravico, da zasleduje javno življenje.

Gospod z dežele: „Vi govorite kar znate, to pa ne veste, da propadajo na deželi naše narodnjaške stranke. Koliko sem se trudil, da razložim ljudem namen naše jugoslovanske demokratske stranke, pa vse zastoj!“ Lepe besede o demokraciji so bile bob v steno, kmetje so se muzali in dejali da ne verjamejo v demokracijo, za katero se peha in trudi tisoč in tisoč policajev, tuji in domači biričev. Nas imenujejo kračkomalo policajdemokrate, tudi o samostojnih kmetih nečajo slišati prav ničesar. Če dobimo volitve, propade naša stvar na deželi popolnoma. Narod bo kar drl za avtonomisti. Večkrat slišim kako prav pikro in ostro besedo, češ, prej ste nas hoteli z vso silo zasukati proti Dunaju, sedaj pa proti Belgradu, prej vam je bilo sveto, kar je rekel Dunaj, danes pa, kar reče Belgrad. — Če jim razlagam, da je središče v vsaki državi potrebno in važno, da se mora združevati vsa moč in oblast na gotovem mestu, mi pa pravijo, da so oni — delavni in kmečki sloji, država, mi — gospodje, ministri in policaji bi pa hoteli biti nekaka država nad njimi, ali država v državi.“

Meščan: „To je na vse zadnje tudi res, pa kako si predstavljajo izhod iz vsega tega?“

Gospod iz dežele: „To sem že tu-

stu, le Gray je stal pri svoji strelni luknji na straži.

In tedaj se je ujezil. Prvikrat je bilo, da smo ga videli jeznega.

„Na prostore —!“ je zakričal, in ko smo pohiteli vsak k svoji steni, je nadaljeval:

„Gray, zapisal bom vaše ime v lajski dnevnik! Zvesto ste vzdržali na svojem mestu, kakor se spodobi prazemu mornarju! — Gospod Trelawney, čudim se, kako ste mogli kaj takega storiti —! In vi, gospod doktor, mislim, ste nosili vojaško suknjo! Če ste tako opravljali svojo službo, — boljše, da ste ostali v postelji —!“

Stráže so stale pri strelnih luknjah, drugi pa smo marljivo basali puške, vse se je gibalo in vsi smo imeli rdeča ussja, kakor pravijo. —

Kapitan nas je nekaj časa molče gledal, nato pa je dejal:

„Fantje! Razdražil sem Silverja. In namenoma sem to storil. Preden bo minila ura, je dejal, naša bo napadla —! Sedaj vsaj vemo, pri čem da smo s temi ljudmi! — Manj nas je kot njih, to je res. Pa mi smo kriti, napadatelja se morajo izpostaviti našim kroglijam, če hočejo do nas. Dejal bi bil tudi pred pol ure, da poznamo bojno

disciplino —. Ne dvomim, da jih bomo odbili, ako le hočete!“

Pregledal je „postojanke“ in našel vse v redu. V vzhodni in zapadni steni koče sta bili le po dve strelni luknji, na južni strani, kjer je izviral studenec, tudi samo dve, v severni steni jih je bilo pet. Imeli smo približno 20 pušk za sedem strelcev. Drva so bila zložena ob stenah, na te sklade smo naložili streljivo in nabasane puške, da so bile brž pri roki. Sredi koče so bili pripravljeni noži in bodala.

„Ugasnite ogenj!“ je poveljeval kapitan. „Mraz je minil in dim bi nam utegnil slepiti oči!“

Graščak je lastnoročno pograbil železni lonec z ogljem in ga izsipal na dvorišču v pesek.

„Jim se ni dobil zajutрка! — Jim, očišče si zajutrk, pa nazaj na vaše mesto! Potrebovali ga bode!“ — Hunter, postrezite vsakemu s čašo žganja!“

Tako je naročeval in med tem ko nam je Hunter nalival žganje, nam je kapitan razložil svoj brambeni načrt.

„Gospod doktor, vi bodele branili vrata. Ne izpostavljajte se kroglijam! Sicerjajte skozi vržo in stojte v koči!

—! Sam vpršal, pa veste, kaj so mi odgovorili? — Kar na kratko so mi dejali, da delavni narod, pa naj si bo slovenski, hrvaški ali srbski, že sam ve, kako treba urediti lastno državo, najprej treba odstraniti pijavke in ko bo narod sam odločeval, bode slo vse gladko brez vsakih sporov.“

Meščan: „Tako, tako! Recite, kar hočete, res je pa, da imamo državo nad državo. Za mene, ki tudi trpim v današnjih razmerah, je dobro znamenje, da se tudi kmečki narod tega zaveda.“

Socijalni demokratje na delu.

Vse politične stranke v Sloveniji gledajo naprej v — prihodnje volitve. V očigled volitvam se skuša tudi vsaka stranka razmahniti med volilci in pridobiti na ta ali oni način čim več pristajšev.

Tudi naši socijalni demokratje se politično oborožujejo, hoteč si opomrči pri prihodnjih volitvah.

Glavno agitacijsko sredstvo socijalnih demokratov je opozicija. Kakor znano socijalisti niso sicer stopili v vlado, časi so prešli od Pašiča veliko in vseh dobrot na državno troško zavezo, da bi bili pripravljeni socijalistični poslanci podpreti vlado v skrajnem slučaju. Ostali so do danes v opoziciji, ki je agitacijsko slepilo za nerazsodno delavstvo, a v resnici pa kima socijalistična stranka z vsako vlado, ki se zaveda, da se zadrži in najsigurnejša opora socijalni demokratje, ki so pripravljeni storiti za dobrobit iz vladnih miz vse.

Socijalistični poslanci se med delavstvom ponašajo s svojo opozicijo v parlamentu, a so v resnici ravnotako izdajice samostojne Slovenije kot samostojneje in demokratje.

Za volitve pa se je začela socijalna demokracija pripravljati tudi potom svojega časopisja.

Za glavni strankin zbor so pripravili socijalistični voditelji pravila, ki bodo gotovo sprejeta, in paragraf s teh pravil določa, da mora biti naročen vsak organiziran socijalni demokrat na „Ljudski Glas“ ali pa na „Volksstimme“, ki se proglasa za obvezna strankina časopisa.

Člani socijalističnih krajevnih organizacij pa naj bodo po možnosti naročeni na strankin dnevnik „Naprej.“

Poleg naročnine pa plačuje vsak organiziran socijalni demokrat še poseben časopisni davek v znesku 2.50 dinarjev mesečno.

Socijalistična stranka razširja — svoj tisk potom pritiska, ker mora vsak strankin član plačevati naročnino in še poseben časopisni davek za tiskovni sklad.

Glavna priprava socijalnih demokratov na prihodnje volitve pa bo velik strankin zbor ali kongres, ki se bo v kratkem vršil v Beogradu. Poseben odbor za ta kongres je že izvoljen in se že tudi vršijo predpriprave za to zborovanje. Cilj in namen tega kongresa je: pred volitvami trdno združiti in zediniti vse one socijalistične organizacije naše kraljevine, ki doslej

niso soglašale z zadržano in dvorezno politiko socijalističnih mešetarjev Antona in Elbina Kristan.

Socijalni demokratje že dobro vedo, da Samostojna ne bo prišla več v poštev pri prihodnjih volitvah, zaradi tega pa bodo skušali na vso moč, da nlovljo v svoje socijalistične mreže samostojne odpadnike potom agitacije z socijalistično opozicijo in potom svoje ga naravnost vsiljenega časopisja.

Naša podeželna politika se bo morala odslej tu i temeljito ozreti v naše kmetsko delavsko ljudstvo slepečo socijalistično agitacijo, ki se razvija očasi, a sigurno od moža do moža.

To so „poštenjaki“!

V „Gospodarju“ smo že pisali, da je nezabna sramota za celo Samostojno oc enem letu iz parlamenta odstopljeni pusili poslanec Kirbiš. Pozvali smo „Kmetijski list“, naj se izjavi kot glasilo stranke, kako misli o Kirbiševem mandatu, katerega je razveljavil verifikacijski odbor ter poslal Kirbiša zopet nazaj iz Beograda v Prepolje. „Kmet. list“ ne da na naš poziv nobenega odgovora. Stari pregovor pa pravi: Kdor molči, ta z molkom pritruje. Tako je tudi s Samostojno glede Kirbiša. Samostojni minister Pucelj in vsi samostojni poslanci odobravajo, da je sedel Kirbiš v zbornici — nad eno leto kot neizvoljeni poslanec, vlekli neprestano poslanske dnevnice ter rabil brezplačno poslansko železniško karto, dasi so vsi vedeli, da nima on mandata, ampak poslanec Slovenske kmetijske zveze Skoberne iz Rajhenburga. Ne smemo pa tudi pozabiti priti dejstva, da je razveljavil verifikacijski odbor Kirbišev mandat dne 1. decembra t. l. in da je dvignil Kirbiš poslanske dnevnice tudi za mesec december, ko je bil že odseljen iz zbornice.

Vsak pošten slovenski kmet nam bo pritril, da je nastopal Kirbiš kot vedoma neizvoljen poslanec skrajno — nepošteno. Ravnotako nepošteno kot Kirbiš, je ravnal Pucelj, samostojni poslanec in cela Samostojna, ki je rpelela v svoji sredini kot ljudskega zastopnika moža, o katerem je dozorevela da ne spada v Beograd.

Samostojno je najprej proslavil v zbornici njen voditelj dr. Vošnjak, ki je vedoma govoril v zbornici neresnico in ga je kot neresnicoljuba ožigosalo 20 ljubljanskih vseučilišnih profesorjev.

Pečat laži je utisnil Samostojni tudi znani Urek iz Globokega. Krono nepoštenosti pa je poveznil na Samostojno mešetar Kirbiš.

Stranka, ki ima za glavne voditelje može, ki ne poznajo resnice, ki je omadeževana z znakom nepoštenosti, pač o Novem letu ne bo več dobila prostora med našim resnicoljubnim in pošterim kmetiskim ljudstvom!

Ministrske špekulacije.

Beograjski list „Republika“ napada bivšega ministra Velizarja Jankoviča, ker ima v neki francoski banki naloženo lepo svoto 400.000 frankov. Mož je bil kot minister večkrat na

— Hunter, vi bodele na vzhodni strani, Jack na zapadni! Gospod Trelawney, vi ste najboljši strelec, vi in Gray — vidva vzemita severno steno s petimi strelnimi luknjami! Od tam bode prišel napad! Če se jim posreči, da preplezajo pot in streljajo na nas skozi naše lastne strelne luknje, bi se nam utegnile presneto slabo goditi! — Jim, midva nista mnogo vajena puškam, basala bova in pomagala, kjer bo treba!“

Mraz je minil. Solnce je priplezalo preko dreves in takoj zaupke z vsa silo. Megla je izginila, kmalu je žarek pesek kakor peč in smola se je topila v hladnih naših sten. Pometali smo si suknje v stran, si zavijali rokave in odgrnili vratove in tako smo stali in čakali vsak na svojem prostoru in drhteli od pričakovanja in napetosti.

Minila je ura. „Na! se obesijo!“ je godrnjal kapitan. „Tole čakanje je dolgočasno. — Gray, poživljajte malo, da dobimo Kavetra!“

In tedaj smo čuli prvo vest o napadu.

(Dalje prihodnj.)